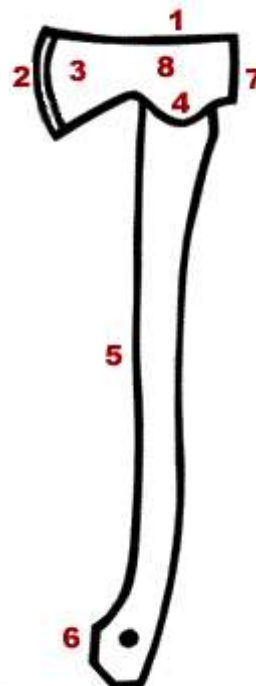

- Kunna namnge yxans och sågens olika delar
- Kunna hugga och såga säkert så att ingen person, du själv eller andra, skadar sig
 - hugga/klyva ved
 - kapa en stock
- Kunna lämna och ta emot en yxa eller såg
- Veta hur en såg och en yxa skyddas när man ska ta dem med sig eller förvara dem
- Känna till hur man använder en yxa till att kvista en slana eller stock
- Känna till hur man slipar en yxa och byter sågblad på en såg

Yxans och sågens delar

En yxa består av ett huvud och ett skaft. Huvudet har ett öga (där skaftet monteras med en kil), nacke och egg. Ögat är ovalt och nacken i regel plan.

1. Öga
2. Egg
3. Lagg/blad
4. Utsmitt "öra" eller "skägg" som ger skaftet extra stadig och hållbar infästning
5. Skaft
6. Skaftknopp, slintskydd, en förtjockning som hindrar yxan att glida ur händerna på huggaren.
7. Nacke
8. Yxhuvud

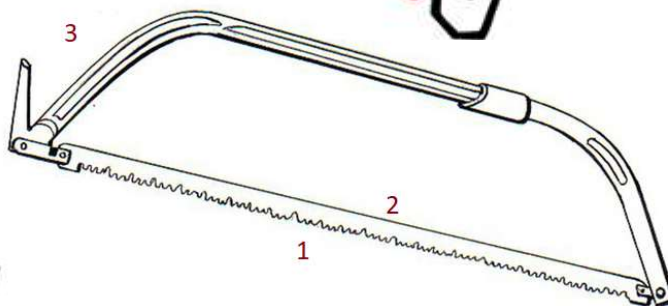

En såg består av ett skaft med ett tandat sågblad.

1. Tänder
2. Sågblad
3. Skaft/ Handtag

Fogsvans

Bågsåg

Hugga ved på ett säkert sätt

- Vi är lugna och försiktiga när vi använder yxan.
- Kontrollera att yxskaftet sitter fast ordentligt.
- Huggandet skall endast ske på avskild plats. Se till att inte någon står i närheten!
- Se till att du har ett ordentligt underlag när du klyver ved. Använd en bred, stabil, huggkubb vars höjd är lika med knähöjd.
- Stå stadigt när du hugger med fötterna axelbrett isär.
- Placera vedklabben som ska klyvas så långt ifrån dig som möjligt, på borte delen av huggkubben.
- Hugg alltid längs med träfibrerna.
- Sluta hugga när du börjar känna dig trött...

Såga på ett säkert sätt

- Se till att sågen är vass (byt annars sågblad).
- Stå stadigt när du sågar.
- Se till att inte någon står för nära.
- Se till att det du ska såga ligger stadigt innan du börjar såga. Använd sågbock eller ta hjälp av någon som kan hålla i (utan att stå för nära).
- Håll inte fingrarna för nära sågen!
- Sluta såga när du börjar känna dig trött...

Lämna och ta emot

När man lämnar över en yxa eller såg skall man hålla den så att den inte kan skada mottagaren eller överlämnaren!

Yxa: Ett sätt är att hålla i yxhuvudet med eggen åt sidan så att mottagaren kan ta skaftet.

Såg: Ett sätt är att hålla sågbladets rygg så att mottagaren kan ta i skaftet om det är en fogsvans.

Förvara

Förvara aldrig din yxa på allt för torra platser som till exempel i pannrum eller lutad mot värmeelement. Då riskerar skaftet att torka ut och då kan yxskallen lossna vid användning.

Yxan ska vara försedd med fodral/eggskydd när den inte används.

Sågen ska vara försedd med sågskydd över tänderna när den inte används.

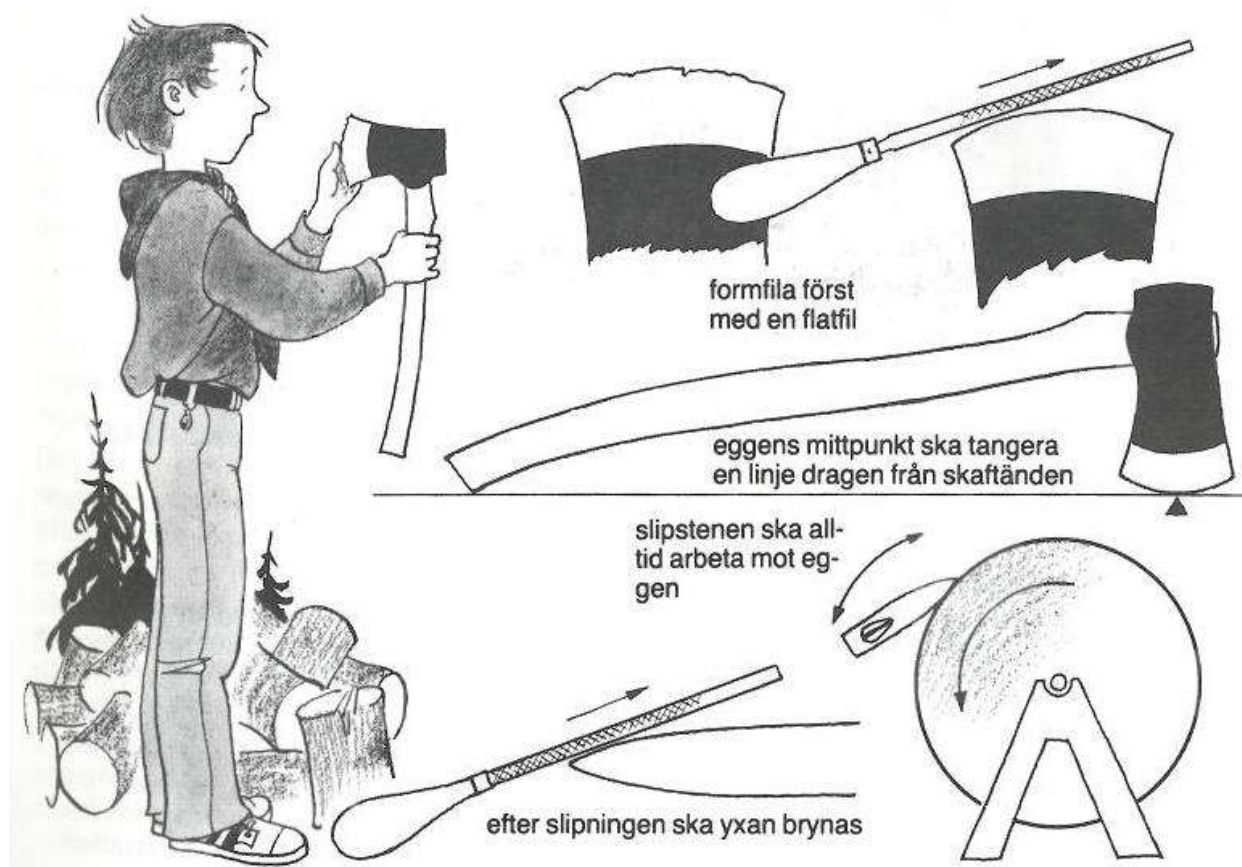
Kvista en slana/stock

Stå så att du alltid har stammen mellan dig och de grenar du ska hugga av. Då minskar du risken för att hugga dig i benen om du slinter.

Huggriktning: från rotänden mot toppänden

Slipa en yxa

Lite mer yxkunskap

En klyvyxa är ganska tung och har ett långt, rakt skaft. Den har kilformat huvud och med den klyver man lätt tjocka vedklabbar.

En huggyxa är också ganska tung, den kan väga mellan 0,9-1,3 kg och har ett ganska långt, något svängt skaft. Huggyxorna används vid grövre arbeten, som trädfällning, kvistning mm.

Handyxor är i princip mindre modeller av huggyxor. En handyxa kan lämpligen väga 0,6-0,9 kg och ha ett skaft på 55-60 cm.

Skogsfolkets hederskodex

- Jag använder min yxa och såg som verktyg och inte som leksaker
- Jag håller verktygen rena och skarpa
- Jag är rädd om andras egendom och allt levande